

РЕШЕНИЕ

№ 1238

гр. Варна, 18.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Жана Ив. Маркова

Членове: Тони Кръстев
Десислава Г. Жекова

при участието на секретаря Жасмина Ив. Райкова
като разгледа докладваното от Тони Кръстев Въззивно гражданско дело № 20223100501200 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба подадена от Ю. Н. К. срещу Решение № 262940/13.12.2021 г., постановено по гр.д. № 3610/2020 г. на РС – Варна, в частта, с която Ю. Н. К. е осъден да заплати на „Дженерали Застраховане“ АД сумата от 10 000,00 лева, представляваща изплатеното от ищеца обезщетение по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите по преписка № *****, образувана на основание полица № ***** за претърпените от С. Н. И. неимуществени вреди, получени в следствие на ПТП, настъпило на 21.06.2016г. в гр. Варна на кръстовището на бул. „Осми приморски полк“ и бул. „Васил Левски“, ведно със законната лихва върху главницата за периода от датата на завеждане на исковата молба – 13.03.2020 г. до окончателното изплащане на сумата, както и сторени съдебно-деловодни разноси.

Срещу решението на ВРС е подадена въззивна жалба и от "Дженерали Застраховане" АД в частите, с които са отхвърлени главният иск за разликата над 10 000 лв. до претендирания размер от 15 000 лв. и акцесорният иск за сумата от 4 070,85 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 10.07.2017г. до датата на подаване на исковата молба.

Решението на ВРС е постановено при участието на С. Н. И., конституиран като трето лице помагач на страната на ищеца „Дженерали застраховане“ АД.

Във въззивната жалба на Ю. Н. К. се излагат доводи за неправилност на решението поради допуснати от ВРС нарушения на материалния и процесуалния закони и необоснованост. Поддържа се, че ответникът няма вина за настъпилото ПТП, а вината е единствено на пострадалия велосипедист, поради което последният не е имал право на обезщетение. Оспорват се вида и характера на получените от велосипедиста увреждания, както и размер на изплатеното на пострадалия застрахователно обезщетение като прекомерно завишен и в противоречие с установения от чл. 52 от ЗЗД критерий за справедливост. Поддържа се възражението за съпричиняване от страна на пострадалия Ст. И. като приносът му е най-малко 75 %.

Във въззивната жалба на "Дженерали Застраховане" АД е инвокирано оплакване за допуснато от първоинстанционния съд съществено процесуално нарушение изразяващо се в приобщаване към делото на доказателства, които не са събрани по предвидения в ГПК ред, поддържа се оспорването на приетите по делото експертизи, поддържа се, че ПТП е настъпило изцяло по вина на водача на автомобила, евентуално, при принос на велосипедиста не повече от 5 – 10 %. По отношение на иска за заплащане на обезщетение за забава се сочи, че съдът погрешно е определил основанието на този иск, съответно отхвърлянето му е неправилно.

Въззивните жалби са процесуално допустими.

Правомощията на въззивния съд съобразно разпоредбата на чл. 269 ГПК са да се произнесе служебно по валидността и допустимостта на обжалваното в цялост първоинстанционно решение, а по останалите въпроси – ограничително от посоченото в жалбата по отношение на пороците, водещи до неправилност на решението.

Първоинстанционното решение е постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна компетентност, поради което е валидно.

Наличието на всички положителни и липсата на отрицателните процесуални предпоставки във връзка със съществуването и упражняването на правото на иск при постановяване на съдебното решение, обуславя неговата допустимост, поради което въззивният съд дължи произнасяне по съществото на спора.

Съдът след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено следното от фактическа и правна страна

Производството е с правно основание чл.500, ал.1, т.1 от КЗ.

Съгласно разпоредбата на чл. 500, ал. 1, т. 1 КЗ застрахователят по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите има право да получи от виновния водач платеното от застрахователя обезщетение заедно с платените лихви и разноски, когато виновният водач при настъпването на пътнотранспортното произшествие е извършил нарушение по Закона за движението по пътищата, като е управлявал моторното превозно средство под въздействие на алкохол с концентрация на алкохола в кръвта над допустимата по закон норма или под въздействието на наркотици или други упойващи

вещества или е отказал да се подложи, или виновно се е отклонил от проверка за алкохол, наркотици или други упойващи вещества.

Фактическият състав на правото на регрес на застрахователя включва: извършен деликт от водач, чиято гражданска отговорност е застрахована от застрахователя; застрахователят да е платил обезщетение на пострадалото лице и да е осъществен юридически факт, даващ на застрахователя право да иска от виновния водач платената на пострадалото лице сума.

Доколкото отговорността на застрахователя към пострадалото лице е функционално обусловена от отговорността на делинквента, последният при спор има право да предяви пред застрахователя всички възражения, които е имал спрямо пострадалото лице.

Не се спори по следните, установени от ВРС факти:

На 21.06.2016 г. около 22,30 ч. в гр. Варна, на кръстовището на бул. „Осми приморски полк“ и бул. „Левски“ е настъпило ПТП с участници С. И. – велосипедист на 18 г. и ответника Ю. К. – водач на лек автомобил „Сааб 900“, рег. № *****, при което велосипедистът е пострадал с разкъсно-контузна рана на главата и дясно рамо. На водача на МПС е бил съставен АУАН ***** Било е установено, че К. е управлявал МПС с концентрация на алкохол в кръвта 1,53 промила. Към датата на процесното ПТП водачът на л.а. „Сааб 900“, рег. № *****, е бил застрахован от „Дженерали застраховане“ АД по задължителната застраховка гражданска отговорност на автомобилистите.

На 16.12.2016 г. пострадалият С. И. е отправил застрахователна претенция до ищеца „Дженерали застраховане“ АД по застраховката ГО по повод застрахователното събитие от 21.06.2016 г. за заплащане на обезщетение за претърпени материални вреди свързани с лечението му и нематериални изразяващи се в претърпени и продължаващи болки и страдания, физически и психически дискомфорт. По образуваната ликвидационна преписка № *****/16.12.2016 г., на основание полица № ***** по застраховка гражданска отговорност на автомобилистите (застрахован Ю. Н. К. като водач на МПС с рег.№ *****), застрахователят взел решение да се изплати обезщетение на пострадалия за неимуществени вреди в размер на 15000,00 лв. Отношенията между застрахователя и пострадалия били уредени със споразумение от 23.03.2017 г. и сумата от 15000,00 лв. била преведена по сметка на С. Н. И.. След изплащане на обезщетението застрахователят (ищец) отправил до ответника регресна покана да му възстанови изплатеното обезщетение в размер на 15 000,00 лева, която била получена на 08.06.2017 г.

Не е спорно също така, че с влязло в законна сила на 05.07.2016 г. Протоколно определение № 378/ 5 юли 2016 г. на РС Варна по НОХД № 3204/2016 г. по описа на РС Варна е одобрено споразумение с Прокуратурата на РБ, съгласно което ответникът Ю. К. е признат за виновен затова, че на дата 21.06.2016г. в гр.Варна е управлявал МПС Сааб 900 с рег.№ *****, с концентрация на алкохол в кръвта си над 1,2 на хиляда – 1,53 на хиляда, престъпление по чл.343 Б, ал.1 НК.

По спорните между страните факти съдът въз основа на съвкупен анализ на

събраните по делото доказателства и по вътрешно убеждение приема за установено следното:

Механизмът на настъпване на процесното ПТП е правилно установен от ВРС на база на всички събрани по делото доказателства. На 21.06.2016 г., около 22:30 часа, в гр. Варна, велосипедистът С. Н. И. се е движел в посока от ж.к. „Чайка“ към Базар „Левски“ непосредствено до пътното платно на бул. „Васил Левски“ предназначено за движение в обратната посока, според вещото лице В. по пътека в тревната площ, а според показанията на свидетеля А. в с.з. на 15.01.2021 г. – „по бордюра“. В същото време лек автомобил „Фолксваген Туаран“ с рег. номер ***** с водач Р.Д. А. и лек автомобил „Сааб 900“, с рег. № *****, с водач Ю. Н. К. са се движели един след друг по бул. „Осми Приморски полк“ в посока от кв. „Виница“ към центъра на града в лявата лента за движение, т.е. идвали са отдясно спрямо посоката на движение на велосипедиста. Лекият автомобил „Фолксваген Туаран“ движейки се направо е навлязъл в кръстовището на зелен сигнал на светофарната уредба. Същевременно от лявата страна спрямо посоката на движение на автомобила пред него на пътното платно е навлязъл велосипедистът С. И.. За да избегне опасността водачът А. се е отклонил на дясно по посока на движението си и е заобиколил велосипедиста, който извършил завои на ляво и продължил движението си в лявата лента за движение на бул. „Осми Приморски полк“ в посока към центъра близо до левия бордюр. Движещият се след „Фолксваген“-а лек автомобил „Сааб 900“, който също преминал през кръстовището на зелен сигнал на светофара движейки се в лявата лента, на свой ред настигнал велосипедиста, но не успял да го заобиколи и ударил велосипеда в задното колело.

Следователно, автомобилите са преминали през кръстовището на зелен сигнал на светофарната уредба, а велосипедистът е навлязъл в тяхната лента за движение идвайки по или покрай платното на бул. „Васил Левски“, което е предназначено за движение в противоположна посока. Този механизъм на настъпване на процесното ПТП се установява от Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № 1812 от 22.06.2016 г., от показанията на свидетеля Р. А. и от показанията на С. И. събрани в настоящото производство по реда на ГПК. Последният признава, че след като вече се е намирал на булеварда се е движел в лявата лента на платното за движение към центъра, до бордюра и е искал да мине вдясно, но изчаквал да минат всички коли, т.е. тези, които го застигат. Тези обстоятелства изрично се признават и извънсъдебно от пострадалия И. в т. 1.2 от подписаното от него споразумение със застрахователя (л. 108 ВРС), както и в подписан от С. И. протокол за разпит в качеството му на свидетел от 22.06.2016 г., който в настоящото производство се цени като частен свидетелстващ документ и е годно доказателствено средство за установяване на неизгодни за страната факти.

От приетата по делото съдебно-медицинска експертиза, неоспорена от страните, която съставът на въззивния съд изцяло кредитира, се установява, че на 21.06.2016 г. С. Н. И. е получил контузия на главата, разкъсно-контузна рана в челна област на главата с дължина 17-18 см., разкъсно-контузни рани в областта на дясното рамо с размери 6/4 см и 1 см. На Ст. И. са били проведени първична хирургична обработка на раната, шев направен с

ТАП. Не е губил съзнание, не е повръщал. Необходимо е било и провеждане на консервативно лечение с обезболяващи и антибиотици. Тези травми са причинили болки и дискомфорт на пострадалия за период не по-малък от 2 до 4 седмици. Белегът на лицето и главата на Ст. И., установен по време на клиничния преглед, създава видима асиметрия в нормалния човешки облик и води до загрозяване.

На база обясненията на вещото лице д-р Д. в съдебно заседание съставът на въззивния съд приема, че Ю. К. е бил в средна степен на алкохолно повлияване – концентрация над 1,5 на хиляда, при която са налице нарушения в координацията на движенията, неадекватна преценка на околната действителност и собствените постъпки, забавяне на реакциите и др.

При така установената фактическа обстановка съдът намира, че при настъпване на пътнотранспортното произшествие са осъществени всички елементи от фактическия състав на неправомерното увреждане: ответникът Ю. К. при управление на лек автомобил „Сааб 900“ е блъснал движещият се пред него велосипедист С. И., в резултат на което последният е претърпял описаните телесни увреждания. Съгласно оборимата презумпция на чл. 45, ал. 2 от ЗЗД вината на делинквентна К. се предполага до доказване на противното.

Тежестта за оборване на презумпцията се носи от ответника, т.е. деецът има възможност да се екскулпира, като докаже по несъмнен начин, че не е предвиждал настъпването на общественонеопасните последици от действията си, не е бил длъжен и не е могъл да ги предвиди. По делото не са събрани доказателства в тази насока, а тъкмо обратното – от събрания доказателствен материал вината на ответника се установява по несъмнен начин. На първо място, ответникът е съзнавал, че като предприема шофиране след употреба на алкохол не само нарушава законовата забрана, но и създава прекомерен риск за безопасността на движението, доколкото реакциите му са забавени и не е в състояние да извършва адекватна преценка на пътната обстановка. Обстоятелството, че ответникът Ю. К. е шофирал с концентрация на алкохол в кръвта 1,53 на хиляда, е безспорно установено. На следващо място, К. е могъл и е бил длъжен да предвиди, че пред него може да се движи превозно средство с по-ниска скорост, съответно да съобрази скоростта си на движение с пътната обстановка – осветеност на пътя, интензивност на движението, както и с маневрата, извършена от движещия се пред него автомобил, така че и той да избегне удара с велосипедиста, а ако е необходимо и да спре – чл. 20, ал. 2 от ЗДвП.

По възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалото лице съдът намира следното:

Съпричиняване е налице, когато с поведението си пострадалият обективно способства за настъпване на вредоносния резултат или за увеличаване на обема на вредоносните последици. Съпричиняването обичайно се свързва с извършването на нарушение, без да е нужно същото да е виновно, но може да се изразява и в поемане на риска от настъпването на вредоносни последици или необоснованото му игнориране. Необходимо е приносът да е конкретен и доказан, а не предполагаем. За определяне на реалния принос следва да се съпоставят броят и тежестта на нарушенията, извършени от

делинквента и от пострадалия, както и тяхното значение за причиненото увреждане.

В случая велосипедистът С. И. е нарушил правилата за движение като е навлязъл на пътното платно по неразрешен начин – идвайки от пътното платно на бул. „В. Левски“, по което движението е разрешено само в противоположната на неговото движение посока. И. е съзнавал, че автомобилите по бул. „Осми Приморски полк“ в посока към центъра са се движели на зелен сигнал на светофара, но не ги е изчакал, тъй като е мислел че ще успее да мине пред тях и да завие наляво по булеварда. След като не е успял да мине пред идващите от дясната му страна автомобили, велосипедистът завивайки наляво е продължил в лявата част на лявата лента на платното на бул. „Осми Приморски полк“ в посока центъра, с което е нарушил разпоредбата на чл. 80, т. 2 от ЗДвП, която го задължава да се движи възможно най-близо до дясната граница на платното за движение. Като е нарушил правилата за движение по пътищата, велосипедистът е поел и риск от настъпването на вредоносни последици.

Основателно е оплакването във въззивната жалба на "Дженерали Застраховане" АД за това, че от събраните по делото доказателства не се установява велосипедистът да е нарушил разпоредбите на чл. 79, т. 3 и 5 от ЗДвП, съгласно които всеки велосипед трябва да има изправни устройство за излъчване на бяла или жълта добре различима светлина отпред и червен светлоотразител отзад, както и бели или жълти светлоотразители или светлоотразяващи елементи отстрани на колелата. Съставът на ВРС се е обосновал със заключението на вещото лице В., според което нямало данни за наличието на светлини или светлоотразителни знаци по велосипеда и облеклото на велосипедиста. На първо място, на вещото лице не е поставена задача да изследва този конкретен въпрос, поради което същото е изразило само едно предположение за причина, поради която ответникът К. не е възприел приближаващия от ляво велосипедист преди навлизането му на пътното платно. Второ, тежестта за доказване на възражението за съпричиняване е на ответника, който не е ангажирал доказателства, от които по несъмнен начин да се установи, че по велосипеда не са били налице светлини и светлоотразителни знаци. Извод за противоправно поведение на пострадалия не може да почива на предположения, поради което съдът намира, че в тази част възражението за съпричиняване е недоказано.

С оглед на гореизложеното и вземайки предвид значително по-голямата тежест на извършените от ответника Ю. К. нарушения и преди всичко шофирането в пияно състояние, съдът намира, че приносът на ответника К. за настъпване на произшествието е значително по-голям от този на велосипедиста Ст. И. и определя последния на 10 % (съпричиняване).

Обемът на регресната отговорност е изрично визиран в чл. 500, ал.1 КЗ – платеното от застрахователя обезщетение. Безспорно е установено, че застрахователят е изплатил на правоимащото лице сумата от 15 000 лева.

По направеното оспорване на иска по размер с възражение за прекомерност на определеното от застрахователя обезщетение съдът намира следното:

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съобразно

критерия за справедливост въведен с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, съдът не е обвързан от преценката на застрахователя, респ. от размера на изплатеното обезщетение. В случая, се касае за не особено тежка контузия на главата, без фрактура и загуба на съзнание, която обаче има сериозни последици за пострадалия за цял живот. Разкъсно-контузната рана в челна област с дължина 17-18 см. е оставила белег на лицето на Ст. И., който създава видима асиметрия в нормалния човешки облик и води до загрозяване. Ето защо съдът намира за справедливо обезщетение за неимуществени вреди в размер на 17 000 лева.

След приспадане на 10 % съпричиняване от определения от съда размер на обезщетението за неимуществени вреди дължимата за изплащане сума е в размер на 15 300 лева (ТР № 1/2021 на ОСГТК на ВКС).

От приетото като доказателство по делото споразумение между застрахователя и пострадалото лице е видно, че при определяне на размера на обезщетението страните са взели предвид и противоправното поведение на велосипедиста. В т. 1.2. изрично е посочено, че ПТП е настъпило при движение на велосипедиста в лявата част на пътното платно.

Ето защо, изплатеното обезщетение не е прекомерно и е съобразено както с действителния размер на моралните вреди, така и с наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия. Като е отхвърлил предявения иск за главница за разликата над 10 000 лева до предявения размер от 15 000 лева поради наличие на съпричиняване в размер на 1/3, първостепенният съд е постановил неправилно решение, което следва да бъде частично отменено, а предявеният иск – изцяло уважен.

Искът на „Дженерали застраховане“ АД за заплащане на обезщетение за забава за времето от 10.07.2017 г. до 12.03.2020 г. също е основателен. Изискуемостта на вземането на застрахователя срещу застрахования за главницата от 15 000 лева настъпва от момента на извършеното плащане на пострадалото лице, в случая 03.04.2017 г. Тъй като това вземане не е със срок, съгласно чл. 84, ал. 2 от ЗЗД длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора. Поканата до ответника да заплати сумата от 15 000 лева е била получена на 08.06.2017 г. като е даден седемдневен срок за уговаряне на начин на погасяване на дължимата сума или плащане по изрично посочена банкова сметка. След изтичане на предоставения срок, т.е. след 15.06.2017 г. ответникът дължи лихва върху главницата по регресната претенция. В случая не се претендират изплатени на пострадалия лихви по силата на споразумението от 23.03.2017 г., а обезщетение за забава върху изплатената на пострадалото лице главница за времето след датата на регресната покана към застрахованото лице – делинквент.

При това положение жалбата на „Дженерали застраховане“ АД се явява изцяло основателна, а решението на ВРС като частично неправилно подлежи на отмяна в обжалваните от застрахователното дружество части, както и в частта за разноските.

Респективно, жалбата на Ю. Н. К. е изцяло неоснователна, поради което решението на ВРС в обжалваната от този жалбоподател част ще бъде потвърдено.

В полза на „Дженерали застраховане“ АД на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК следва да бъдат

присъдени съдебно-деловодни разноси за производството пред ВРС в размер на 1712,83 лева, в т.ч. 350 лева за представителство от юрисконсулт, и за производството пред въззивната инстанция в размер на 481,42 лева, в т.ч. 300 лева юрисконсултско възнаграждение, или общо 2194,25 лева, съобразно представен списък по чл. 80 ГПК.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 262940/13.12.2021 г., постановено по гр.д. № 3610/2020 г. на РС – Варна, **в частта**, с която са отхвърлени искът на „Дженерали застраховане“ АД за разликата над 10 000,00 лв. до претендирания размер от 15 000,00 лв. и акцесорният иск за сумата от 4 070,85 лева, представляваща мораторна лихва за периода от 10.07.2017г. до датата на подаване на исковата молба, както и в частта за разноските, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Ю. Н. К., ЕГН *****, с адрес: ***** **ДА ЗАПЛАТИ** на „Дженерали застраховане“ АД, ЕИК 030269049, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Княз Дондуков“ № 68, на основание чл. 500, ал. 1, т. 1 от Кодекса за застраховането, допълнително сумата от **5 000,00 лева**, представляваща изплатено от ищеца обезщетение по задължителна застраховка „ГО“ на автомобилистите по преписка № *****, образувана на основание полица № ***** за претърпените от С. Н. И. неимуществени вреди, получени в следствие на ПТП, настъпило на 21.06.2016г. в гр. Варна на кръстовището на бул. „Осми приморски полк“ и бул. „Васил Левски“, ведно със законната лихва върху главницата за периода от датата на завеждане на исковата молба – 13.03.2020 г. до окончателното изплащане на сумата, както и сумата от **4 070,85 лева**, представляваща мораторна лихва за периода от 10.07.2017г. до датата на подаване на исковата молба, на основание чл.86, ал. 1 от ЗЗД.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 262940/13.12.2021 г., постановено по гр.д. № 3610/2020 г. на РС – Варна, в останалата част.

ОСЪЖДА Ю. Н. К., ЕГН *****, с адрес: ***** **ДА ЗАПЛАТИ** на „Дженерали застраховане“ АД, ЕИК 030269049, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Княз Дондуков“ № 68, сумата от общо **2 194,25 лева** съдебно-деловодни разноси пред първата и втората съдебни инстанции на основание чл. 78, ал.1 и ал. 8 ГПК.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на С. Н. И., ЕГН *****, с адрес гр.Варна, ул. „Български орел“ № 8, ет. 2, ап. 9, в качеството му на трето лице помагач на страната на ищеца „Дженерали застраховане“ АД.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____